
รายงานการตรวจสอบการดำเนินงาน
การยกระดับคุณภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร
จังหวัดระยอง
ปีงบประมาณ 2560 -2562

การเกษตรเป็นภาคการผลิตที่สำคัญของประเทศ โดยในปี 2561 พบผู้ที่มีงานทำอยู่ในภาคที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรกรรมสูงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ ดังนั้น การเกษตรของประเทศไทยจัดเป็น ภาคการผลิตที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของสังคมไทยให้ดีขึ้น และในปี พ.ศ.2562 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณในส่วนของแผนงานบูรณาการส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ โดยจัดสรรงบประมาณให้กับการพัฒนาด้านการเกษตรสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง

จากความสำคัญของภาคการเกษตรดังกล่าว สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 2 (จังหวัดชลบุรี) ได้เลือกตรวจสอบโครงการเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพและการแปรรูปสินค้าเกษตร จังหวัดระยอง ซึ่งดำเนินการในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2562 จำนวน 7 โครงการ ได้แก่

1. โครงการควบคุมป้องกันและกำจัดแมลงวันผลไม้อย่างยั่งยืน สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง ปีงบประมาณ 2560
2. โครงการส่งเสริมการผลิตไม้ผลและพืชเศรษฐกิจจังหวัดระยอง กิจกรรม ควบคุมป้องกันและกำจัดแมลงวันผลไม้อย่างยั่งยืน สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง ปีงบประมาณ 2561
3. โครงการส่งเสริมการผลิตและการควบคุมคุณภาพไม้ผลจังหวัดระยอง กิจกรรมส่งเสริมการผลิตและควบคุมคุณภาพไม้ผลจังหวัดระยอง สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง ปีงบประมาณ 2561
4. โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร กิจกรรม เพิ่มศักยภาพเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลจังหวัดระยองสู่ระบบมาตรฐานสินค้าเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง ปีงบประมาณ 2561
5. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าปศุสัตว์สู่มาตรฐานเพื่อการแข่งขัน สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดระยอง ปีงบประมาณ 2561
6. โครงการส่งเสริมการผลิตไม้ผลและพืชเศรษฐกิจจังหวัดระยอง ปีงบประมาณ 2562
 - กิจกรรมการเพิ่มและพัฒนาศักยภาพการผลิตไม้ผล สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง
 - กิจกรรมการสร้างมูลค่าเพิ่มพืชเศรษฐกิจจังหวัดระยอง สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระยอง

7. โครงการส่งเสริมและเชื่อมโยงภาคการเกษตรสู่ภาคการท่องเที่ยว สำนักงาน เกษตรจังหวัดระยอง ปีงบประมาณ 2562

โดยตรวจสอบเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลางน้ำ ซึ่งเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานตลอดจนปัญหาอุปสรรค เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะแนวทางที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินงานโครงการจากการตรวจสอบพบประเด็นข้อตรวจพบ ดังนี้

ข้อตรวจพบที่ 1 การดำเนินการตามเป้าหมายของโครงการ

1.1 ผลการดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด จำนวน 2 โครงการ ได้แก่

1.1.1 โครงการส่งเสริมการผลิตไม้ผลและพืชเศรษฐกิจจังหวัดระยอง ปีงบประมาณ 2562 กิจกรรมการสร้างมูลค่าเพิ่มพืชเศรษฐกิจจังหวัดระยอง ของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดระยอง งบประมาณ 2,468,900 บาท

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระยอง จัดทำกิจกรรมจัดประชุมชี้แจงเกษตรกรชาวสวนผู้ปลูกทุเรียนในเรื่อง การทำ QR Code ทุเรียนระยอง กำหนดเป้าหมายเกษตรกรที่เข้าร่วมประชุมจำนวน 3,000 ราย สามารถดำเนินการจัดประชุมเกษตรกรได้ จำนวน 1,856 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 61.87 ของจำนวนเป้าหมายทั้งหมด และเกษตรกรที่เข้าร่วมประชุมชี้แจงการทำ QR Code ทุเรียนระยองในโครงการ บางส่วนไม่ขอรับแจกสติ๊กเกอร์ QR Code จากเป้าหมายที่กำหนดให้จัดทำสติ๊กเกอร์ QR Code จำนวน 1,583,235 ดวง เกษตรกรขอรับสติ๊กเกอร์เพียง จำนวน 240 ราย จำนวนสติ๊กเกอร์รวม 1,000,000 ดวง หรือคิดเป็นร้อยละ 12.93 ของจำนวนผู้เข้ารับการอบรมและร้อยละ 63.16 ของจำนวนเป้าหมายการผลิตสติ๊กเกอร์ทั้งหมด การจัดประชุมเกษตรกรไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ส่งผลกระทบให้มีเกษตรกร ผู้ปลูกทุเรียนอีกจำนวนกว่า 1,144 ราย ยังไม่ทราบรายละเอียดโครงการเพื่อประกอบการตัดสินใจขอรับสติ๊กเกอร์ QR Code และมีการคืนเงินงบประมาณในกิจกรรมการจัดประชุมเกษตรกร จำนวนกว่าร้อยละ 62.67 ของงบประมาณกิจกรรมการจัดประชุมเกษตรกร และกิจกรรมการจัดทำสติ๊กเกอร์จำนวนร้อยละ 25.00 ของงบประมาณกิจกรรมการจัดทำสติ๊กเกอร์ที่ได้รับ

ผลการดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดระยองไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในจังหวัดระยองที่เพียงพอ การนัดประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการต้องประสานผ่านทางสำนักงานเกษตรจังหวัดระยองที่มีข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนระยอง และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการไม่มีการสำรวจความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนระยอง เกษตรกรส่วนใหญ่ขายทุเรียนโดยใช้วิธีขายเหมาให้กับโรงคัดบรรจุเพื่อการส่งออก (ล้ง) จึงไม่สนใจเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรยังไม่เปิดใจ ไม่ยอมรับในเงื่อนไขของการทำสติ๊กเกอร์ QR Code ในเรื่องการรับประกันเปลี่ยนคืนสินค้ากรณีทุเรียนอ่อนไม่ได้คุณภาพ ประกอบกับได้รับอนุมัติงบประมาณล่าช้า จึงส่งผลให้จัดทำโครงการล่าช้า ทำให้ช่วงการจัดทำโครงการอยู่ในช่วงการเก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียน เกษตรกรบางส่วนจึงไม่สามารถมาเข้าร่วมโครงการได้

1.1.2 โครงการส่งเสริมการผลิตไม้ผลและพืชเศรษฐกิจจังหวัดระยอง กิจกรรม ป้องกันและกำจัดแมลงวันผลไม้อย่างยั่งยืน ประจำปี 2561 สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง วงเงิน งบประมาณ 2,554,000 บาท

สำนักงานเกษตรจังหวัดระยองได้จัดทำโครงการเกี่ยวกับการควบคุมและกำจัดแมลงวันผลไม้อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2559 – 2561 โดยมีกิจกรรมในโครงการคือกิจกรรมการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเพื่อแก้ปัญหาจากการระบาดของศัตรูพืช เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้การจัดการศัตรูพืชชุมชนให้กับเกษตรกร และกิจกรรมอบรมให้ความรู้พร้อมทั้งสนับสนุนวัสดุการเกษตรให้แก่เกษตรกรเพื่อทำกับดักแมลงวันและทำปุ๋ยหมักจากผลไม้ที่ร่วงหล่นเสียหายจากการเจาะทำลายของแมลงวันผลไม้ ตามเป้าหมายของโครงการตลอดสามปี สำนักงานเกษตรจังหวัดระยองต้องจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน จำนวน 129 แห่ง แต่ดำเนินการจัดตั้ง จำนวน 122 แห่ง โดยขาดไป 7 แห่ง เนื่องจากยังพบการระบาดของแมลงวันผลไม้ในพื้นที่ของบริเวณศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเดิม จึงมีการจัดฝึกอบรมให้แก่เกษตรกรกลุ่มใหม่โดยใช้ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเดิมทั้ง 7 แห่ง ประกอบกับเกษตรกรกลุ่มใหม่มีความสนใจที่จะใช้คณะกรรมการของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเดิมในการบริหารจัดการเรื่องการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชจึงมิได้จัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนแห่งใหม่ กรณีดังกล่าวเกิดจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานเกษตรจังหวัดระยองได้ดำเนินการส่งเสริมหรือเป็นที่เล็งให้กับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน เพียงในช่วงเริ่มต้นจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนเท่านั้นที่ได้มีการจัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้การป้องกันกำจัดแมลงวันผลไม้และสนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อใช้ควบคุมแมลงวันผลไม้ แต่ไม่ได้มีการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ยังพบการระบาดของแมลงวันผลไม้ในพื้นที่เดิม และทำให้พื้นที่อื่นที่ประสบปัญหาการระบาดของแมลงวันผลไม้ไม่ได้รับการแก้ไขปัญหา

ข้อตรวจพบที่ 2 การดำเนินโครงการตามขั้นตอนการบริหารโครงการภาครัฐ

จากการตรวจสอบ พบการดำเนินงานตามขั้นตอนการบริหารโครงการภาครัฐ ไม่ถูกต้องเหมาะสม รายละเอียดดังนี้

2.1 ขั้นตอนการคัดเลือก การอนุมัติและการเตรียมความพร้อม

2.1.1 ไม่มีการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย

โครงการส่งเสริมการผลิตไม้ผลและพืชเศรษฐกิจ จังหวัดระยอง ปีงบประมาณ 2562 กิจกรรม การสร้างมูลค่าเพิ่มพืชเศรษฐกิจจังหวัดระยอง สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง งบประมาณ 2,503,200 บาท ซึ่งประกอบด้วยการดำเนินการ ดังนี้

- กิจกรรมฝึกอบรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สับปะรดให้แก่เกษตรกร ไม่มีการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรเพื่อเข้ารับการฝึกอบรมอย่างชัดเจน มีเพียงการกำหนดเฉพาะจำนวนเกษตรกรตามที่แต่ละอำเภอกำหนดมาให้เท่านั้น

- กิจกรรมการสร้างมาตรฐานสินค้าและบรรจุภัณฑ์ ผู้รับผิดชอบโครงการได้กำหนดจำนวนบรรจุภัณฑ์ (กล่องกระดาษบรรจุผลไม้ จำนวนทั้งสิ้น 18,300 กล่อง) จากจำนวนพื้นที่

เพาะปลูกผลไม้ในแต่ละอำเภอ แต่ไม่มีการกำหนดเกณฑ์ในการจัดสรรบรรจุกัญท์ให้แก่เกษตรกรที่ชัดเจน มีเพียงการมอบหมายให้สำนักงานเกษตรอำเภอเป็นผู้รับบรรจุกัญท์ไปบริหารจัดการส่งมอบให้แก่เกษตรกรและสหกรณ์ต่างๆ

การดำเนินการในกรณีดังกล่าวส่งผลกระทบต่อเกษตรกรที่เข้ารับการอบรม อาจไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ และการไม่มีเกณฑ์ในการจัดสรรบรรจุกัญท์ให้แก่เกษตรกรอาจทำให้เกิดความไม่เหมาะสมเป็นธรรมในการจัดสรร

การไม่กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการขาดการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกษตรกรในพื้นที่เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณา กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการหรือเกณฑ์การจัดสรรบรรจุกัญท์ที่เหมาะสม จึงต้องใช้วิธีมอบหมายให้สำนักงานเกษตรอำเภอซึ่งทราบข้อมูลเกษตรกรในพื้นที่ได้ดีกว่าเป็นผู้ดำเนินการแทน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ง่าย

2.1.2 ไม่มีการกำหนดกรอบแผนการทำงานในภาพรวม

โครงการส่งเสริมการผลิตไม้ผลและพืชเศรษฐกิจ จังหวัดระยอง กิจกรรมส่งเสริมการผลิตและควบคุมคุณภาพไม้ผลจังหวัดระยอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง วงเงินงบประมาณ 1,490,000 บาท

สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง ได้ดำเนินการตรวจคุณภาพทุเรียนในจังหวัดระยอง โดยคณะทำงานและชุดปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพทุเรียนที่ได้รับการแต่งตั้งจากจังหวัดระยอง จำนวน 9 คณะ สำนักงานเกษตรจังหวัดระยองไม่มีการรวบรวมข้อมูล สถิติ ปริมาณ และผลการตรวจสอบ ในปีที่ผ่านมา (ปี 2556 – 2560) เพื่อนำข้อมูลผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์และกำหนดกรอบแผนการทำงานในภาพรวมและเป้าหมายในการตรวจสอบให้ชัดเจนและเหมาะสม ส่งผลให้สำนักงานเกษตรจังหวัดระยองไม่สามารถกำกับการปฏิบัติงานของคณะทำงานฯ ให้การตรวจสอบคุณภาพทุเรียนครอบคลุมทุกพื้นที่เสี่ยง เพื่อป้องกันทุเรียนด้อยคุณภาพออกสู่ตลาดจนส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของทุเรียนของระยองได้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภคในการซื้อผลผลิตทุเรียนคุณภาพตามวัตถุประสงค์โครงการ

การที่สำนักงานเกษตรจังหวัดระยองไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลสถิติผลการตรวจสอบในปีที่ผ่านมา เนื่องจากการจัดทำโครงการไม่มีการกำหนดให้มีขั้นตอนการรวบรวมผลการปฏิบัติงานตรวจสอบเพื่อใช้ในการวางแผน ควบคุม และติดตามประเมินผลในภาพรวม

2.2 ขั้นตอนการปฏิบัติการและการควบคุม

2.2.1 การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร กิจกรรม เพิ่มศักยภาพเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง วงเงินงบประมาณ 2,500,000 บาท

สำนักงานเกษตรจังหวัดระยองจัดฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิตไม้ผลคุณภาพ และการปฏิบัติตามระบบการจัดการคุณภาพมาตรฐาน GAP ตามโครงการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย คือ เกษตรกรที่ยังไม่ได้รับรับรองมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP) จากกรมวิชาการเกษตร แต่พบว่า มีเกษตรกรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากกรมวิชาการเกษตรแล้ว มาเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน 2 ราย ส่งผลกระทบให้เกษตรกรรายอื่นที่ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP) ขาดโอกาสในการได้รับความรู้และการยื่นคำขอรับรองฯ ผ่านโครงการของสำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง

การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการไม่ได้ทำการสำรวจและตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้ารับการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรม แต่ดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการในที่ประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้าน และในที่ประชุมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลในแต่ละอำเภอ และประสานงานให้เกษตรกรอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชนเป็นผู้เชิญชวนให้เกษตรกรเข้าร่วมฝึกอบรม เมื่อจัดฝึกอบรมเสร็จสิ้นแล้วสำนักงานเกษตรอำเภอจึงจะจัดส่งข้อมูลรายชื่อเกษตรกรตามแบบลงทะเบียนการเข้ารับการอบรมมายังสำนักงานเกษตรจังหวัดระยองเพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการเบิกจ่าย

2.2.2 การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างล่าช้า

การดำเนินการในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างล่าช้าส่งผลให้ต้องคืนงบประมาณ จำนวน 2 โครงการ ได้แก่

1. โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร กิจกรรม เพิ่มศักยภาพเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล ประจำปีงบประมาณ 2561 สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง งบประมาณ 2,500,000 บาท การจัดซื้อวัสดุการเกษตรในกิจกรรมจัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลคุณภาพแบบครบวงจร ดำเนินการจัดซื้อล่าช้า ไม่สามารถก่อนนี้ผูกพันได้ทันภายในปีงบประมาณ เป็นเหตุให้งบประมาณสำหรับจัดซื้อวัสดุการเกษตร จำนวนเงิน 1,444,400 บาทตกไป คิดเป็นร้อยละ 57.78 ของงบประมาณทั้งโครงการ

การจัดซื้อล่าช้า เนื่องจากคณะกรรมการกำหนดราคากลางและคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุนำรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะที่เคยใช้ในการจัดซื้อครั้งที่ผ่านมา มาใช้ในการดำเนินการโดยไม่ศึกษาทำความเข้าใจข้อกำหนดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของวัสดุการเกษตรที่จะจัดซื้อ ทำให้เกิดปัญหาในขั้นตอนการพิจารณาผลการคัดเลือกผู้ชนะการเสนอราคา จนต้องดำเนินการประกวดราคาถึงสามครั้งและไม่สามารถทำสัญญาก่อนนี้ผูกพันได้ทันภายในปีงบประมาณ

2. โครงการส่งเสริมและเชื่อมโยงภาคการเกษตรสู่ภาคการท่องเที่ยว ประจำปีงบประมาณ 2562 สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง วงเงินงบประมาณ 1,614,200 บาท กิจกรรม ออกแบบบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรในแหล่งท่องเที่ยว งบประมาณ 800,000 บาท ไม่ได้

ดำเนินการจัดจ้างเนื่องจากเริ่มดำเนินการล่าช้าไม่ทันต่อการเก็บเกี่ยวผลผลิตทำให้บรรจุก้นดังกล่าว
ไม่มีความจำเป็นในการใช้งานในฤดูการผลิตผลไม้ในปี 2562 และคาดว่าจะเบิกจ่ายไม่แล้วเสร็จภายใน
ปีงบประมาณ 2562 จึงมีการแจ้งคืนเงินงบประมาณ จำนวน 800,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 49.56
ของงบประมาณโครงการทั้งหมด

การดำเนินการล่าช้า เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ความเข้าใจ
ในกระบวนการจัดหาตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
พ.ศ.2560 และขาดการวางแผนดำเนินการ แผนการจัดซื้อจัดจ้าง ให้เหมาะสมกับระยะเวลาการใช้งาน
และให้สามารถเบิกจ่ายได้ทันภายในปีงบประมาณ

2.3 ขั้นตอนการประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไข

ในปีงบประมาณ 2561 จังหวัดระยอง ได้สั่งการให้หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณ
จังหวัดต้องสรุปผลการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติราชการจังหวัด/กลุ่มจังหวัดโดยมีหัวข้อที่ต้อง
จัดทำ 12 หัวข้อ จากการตรวจสอบพบว่า

2.3.1 การจัดทำรายงานไม่ครบถ้วนถูกต้อง

โครงการที่ต้องจัดส่งสรุปผลการดำเนินโครงการให้แก่จังหวัดระยอง มีทั้งสิ้น
5 โครงการ พบว่ามีการจัดทำรายงานไม่ครบถ้วนถูกต้อง จำนวน 4 โครงการ ได้แก่

- 1) โครงการควบคุมป้องกันและกำจัดแมลงวันผลไม้อย่างยั่งยืน ปีงบประมาณ 2560
- 2) โครงการส่งเสริมการผลิตไม้ผล และพืชเศรษฐกิจ จังหวัดระยอง กิจกรรม
ควบคุมป้องกันและกำจัดแมลงวันผลไม้อย่างยั่งยืน ปีงบประมาณ 2561

3) โครงการส่งเสริมการผลิตและการควบคุมคุณภาพไม้ผลจังหวัดระยอง
กิจกรรม ส่งเสริมการผลิตและควบคุมคุณภาพไม้ผลจังหวัดระยอง ปีงบประมาณ 2561

4) โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร กิจกรรม
เพิ่มศักยภาพเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลจังหวัดระยองสู่ระบบมาตรฐานสินค้าเกษตร ปีงบประมาณ 2561

สำหรับหัวข้อที่ทั้ง 4 โครงการไม่มีการจัดทำ ประกอบด้วย

- หัวข้อระยะเวลาดำเนินการ ประกอบด้วย ระยะเวลาในสัญญาระหว่าง
วันที่ จำนวนวันตามสัญญา ชื่อบริษัท/ผู้รับจ้าง แล้วเสร็จเมื่อ วันที่ จำนวนวันแล้วเสร็จ
- หัวข้อผลประโยชน์ที่จังหวัด ส่วนราชการ หรือประชาชนได้รับ
นอกจากนี้ยังพบการจัดทำรายงานไม่ครบถ้วนถูกต้อง ดังนี้

◆ โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร กิจกรรม เพิ่ม
ศักยภาพเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลจังหวัดระยองสู่ระบบมาตรฐานสินค้าเกษตร ปีงบประมาณ 2561 มีการระบุ
ข้อมูลไม่ถูกต้อง การจัดซื้อวัสดุการเกษตร วงเงินงบประมาณ 1,444,400 บาท ข้อเท็จจริงงบประมาณตก
ไปจากความล่าช้าในการดำเนินการเนื่องจากมีข้อผิดพลาดของการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ

แต่ในรายงานผลการดำเนินงานระบุข้อมูลว่าได้ผู้ชนะการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์แล้วอยู่ระหว่างการ
ขอกันเหลือมปี

◆ โครงการควบคุมป้องกันและกำจัดแมลงวันผลไม้อย่างยั่งยืน ปีงบประมาณ
2560 ผลการดำเนินการกิจกรรมสนับสนุนวัสดุการเกษตรป้องกันกำจัดแมลงวันผลไม้ ระบุข้อมูลไม่
ครบถ้วน ในโครงการมีจัดซื้อวัสดุการเกษตร จำนวน 3 รายการ (สารล่อแมลงวัน ถังพลาสติก กากน้ำตาล)
เพื่อใช้ในการป้องกันและกำจัดแมลงวัน แต่ในรายงานผล ระบุข้อมูลการจัดซื้อวัสดุการเกษตร เพียงจำนวน
2 รายการ (สารล่อแมลงวัน กากน้ำตาล)

◆ โครงการควบคุมป้องกันและกำจัดแมลงวันผลไม้อย่างยั่งยืน ปีงบประมาณ
2560 และ โครงการส่งเสริมการผลิตและการควบคุมคุณภาพไม้ผลจังหวัดระยอง ปีงบประมาณ 2561
ทั้งสองโครงการเป็นโครงการที่มีความต่อเนื่องกัน มีวิธีการดำเนินโครงการเหมือนกัน ซึ่งการจัดทำรายงาน
ผลการดำเนินงานสรุปปัญหาในการดำเนินการเพียง “ความล่าช้าของงบประมาณ หรือผลกระทบจากการ
เปลี่ยนแปลงของฤดูกาล” ซึ่งเป็นการระบุปัญหากว้าง ๆ โดยมีรายละเอียดข้อมูลไม่ครบถ้วน เช่น ไม่มีการ
ระบุปัญหาของการดำเนินโครงการในส่วนของเกษตรกร การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ วิธีการดำเนินการ
การถ่ายทอดความรู้ เป็นต้น

การจัดทำรายงานไม่ครบถ้วนถูกต้อง ส่งผลกระทบให้จังหวัดระยองขาดข้อมูล
ผลการดำเนินงานเพื่อกำกับ เฝ้าระวังและปรับปรุงการดำเนินการ โดยมีสาเหตุเกิดจากจังหวัดระยองขาด
การควบคุม ติดตาม ให้งานหน่วยงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจัดทำสรุปผลการดำเนินโครงการให้ครบถ้วน
ตามที่กำหนดไว้ ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณไม่มีการควบคุม กำกับ หรือสั่ง
การให้การจัดทำสรุปผลการดำเนินโครงการต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่จังหวัดระยองกำหนด และ
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำสรุปผลการดำเนินโครงการ จึงมีการจัดทำตาม
ความเข้าใจของตนเองตามแบบที่เคยทำมาในปีก่อน ๆ

2.3.2 ข้อสังเกตอื่นๆ

โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร กิจกรรม
ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลให้ได้รับการรับรองแหล่งผลิตพืชตามระบบ GAP ไม่ได้มีการติดตาม
ประเมินผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ตามโครงการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม
ให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยได้มาตรฐานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกำหนดเป้าหมาย
ให้เกษตรกรได้รับใบรับรองมาตรฐานแหล่งผลิต (GAP) จำนวน 600 แปลง สำนักงานเกษตรจังหวัด
ระยองได้จัดส่งข้อมูลแปลงการผลิตของเกษตรกรไปให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดระยองเพื่อ
ตรวจประเมินแปลงตามมาตรฐานแหล่งผลิต (GAP) จำนวน 1,038 แปลง แต่ไม่มีการตรวจสอบข้อมูลว่า
แปลงการผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการรับรองมาตรฐานแหล่งผลิต (GAP) จากกรม
วิชาการเกษตรแล้ว จำนวนเท่าใด เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในโครงการหรือไม่

การไม่ติดตามประเมินผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการไม่ได้ให้ความสำคัญกับการติดตามผลและจัดเก็บข้อมูลผลการออกไปรับรองมาตรฐานแหล่งผลิต (GAP) จากหน่วยงานกรมวิชาการเกษตร ประกอบกับผู้บังคับบัญชา มิได้กำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการติดตามประเมินผลความสำเร็จของโครงการตาม เป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการให้ครบถ้วน ในขณะที่ตรวจสอบสำนักงานเกษตรจังหวัดระยองได้ ดำเนินการตรวจสอบสถานะการขอใบรับรองของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จากศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรระยองแล้ว ตามหนังสือที่ รย 0009/1430 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2562

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาแล้ว มีข้อเสนอแนะให้ดำเนินการ

1. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง ดำเนินการดังนี้

1.1 มอบหมายให้สำนักงานเกษตรจังหวัดระยองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนระยอง ศึกษาวิเคราะห์ช่องทางการจำหน่ายทุเรียน เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมการจำหน่ายทุเรียนให้เหมาะสมกับเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน

1.2 สั่งกำชับให้หน่วยงานที่ได้รับอนุมัติงบประมาณจังหวัดให้จัดทำสรุปผลการดำเนินโครงการให้ครบถ้วนตามหัวข้อที่กำหนด โดยข้อมูลต้องถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริง

1.3 ให้หน่วยงานที่ได้รับอนุมัติงบประมาณจังหวัด ตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานโครงการว่าประสบผลสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของโครงการหรือไม่ เพื่อนำผลมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ ตลอดจนรับทราบปัญหาอุปสรรคและพิจารณาหาแนวทางในการพัฒนาโครงการต่อไป

2. ให้สหกรณ์จังหวัดระยอง พิจารณาดำเนินการกรณีได้รับมอบหมายงานที่ไม่อยู่ในหน้าที่หรือภารกิจของหน่วยงานโดยตรง หากการดำเนินงานมีปัญหาอุปสรรคที่จะส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จของโครงการ หรือไม่ได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนด ให้มีการรายงานปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานโครงการดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบทันที เพื่อให้ปัญหาได้รับการแก้ไขได้ทันกาล

3. ให้เกษตรจังหวัดระยอง พิจารณาดำเนินการดังนี้

3.1 การดำเนินโครงการเกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันแมลงวันผลไม้ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องควบคุมป้องกันอย่างต่อเนื่อง สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง ควรกำหนดวิธีการและกิจกรรมในการควบคุมและป้องกันแมลงวันผลไม้ให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่

3.2 ภายหลังที่มีการจัดตั้งศูนย์จัดการพืชชุมชนแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของสำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง ควรเข้าไปส่งเสริมหรือเป็นพี่เลี้ยงติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้การดำเนินการของศูนย์จัดการพืชชุมชนประสบผลสำเร็จสามารถแก้ปัญหาแมลงวันผลไม้ในพื้นที่ได้

3.3 กำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เพื่อใช้ในการจัดทำเกณฑ์ในการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ เกณฑ์ในการ

จัดสรรปัจจัยการผลิต วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้การคัดเลือกเกษตรกรและการจัดสรรมีความเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เป้าหมายของโครงการ และเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแก่เกษตรกร

3.4 การตรวจสอบคุณภาพทุเรียน ให้ดำเนินการรวบรวมสถิติผลการตรวจสอบคุณภาพทุเรียนในแต่ละปีที่ผ่านมาเพื่อกำหนดกรอบแผนการปฏิบัติงานและพิจารณาความเหมาะสมของแผนงาน เป้าหมาย ตลอดจนวิธีการที่จะใช้ในการตรวจสอบคุณภาพทุเรียนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภคในโอกาสต่อไป

3.5 ในการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในโอกาสต่อไป ให้สั่งการเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ก่อนจัดฝึกอบรมให้จัดทำรายชื่อผู้เข้ารับการอบรมและตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้เป็นไปตามเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริงของโครงการ

3.6 ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาพัสดุตามโครงการ

3.6.1 ให้กำหนดแผนการดำเนินงาน แผนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในโครงการให้เหมาะสม พร้อมทั้งกำกับให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดอย่างเคร่งครัด เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ทันภายในปีงบประมาณ

3.6.2 กำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ให้ศึกษาขั้นตอนวิธีการในการจัดหาพัสดุตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และให้ประสานกับเจ้าหน้าที่พัสดุเพื่อให้ทราบขั้นตอน ระยะเวลาการดำเนินการจัดหา เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสม

3.6.3 ให้กำกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบศึกษารายละเอียดวัสดุทางการเกษตรแต่ละประเภทตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน และกำหนดขอบเขตงานให้รอบคอบรัดกุมเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดและการร้องเรียนจากผู้ขายที่ทำให้เกิดความล่าช้า

3.7 กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้จัดทำสรุปผลการดำเนินโครงการโดยให้มีเนื้อหาครบถ้วนตามหนังสือสั่งการของจังหวัดระยอง และให้ความสำคัญกับเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ จัดทำรายงานให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง และในส่วนของปัญหาอุปสรรค ให้ระบุปัญหาให้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน ทั้งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน

3.8 สั่งการให้มีการรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายละเอียดเกษตรกรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานแหล่งผลิต (GAP) จากกรมวิชาการเกษตร จากทุกโครงการที่สำนักงานเกษตรจังหวัดระยองได้ดำเนินการผ่านมา และติดตามงานตรวจสอบประเมินแปลงตามมาตรฐานแหล่งผลิต (GAP) ที่ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการของหน่วยงานกรมวิชาการเกษตร โดยรวบรวมข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งวิเคราะห์สาเหตุ ปัญหา อุปสรรคของเกษตรกรที่ไม่ผ่านการตรวจประเมินแปลงจากกรมวิชาการเกษตร เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมเกษตรกรในการขอรับการรับรองมาตรฐานแหล่งผลิต (GAP) ต่อไป